

Bruselj, 16. november 2015
(OR. en)

13989/15

COMPET 507
MI 711
IND 183

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	<i>Priprava zasedanja Sveta (konkurenčnost), 30. november–1. december 2015</i> Pregled stanja na področju konkurenčnosti: gospodarski razvoj in vključevanje konkurenčnosti na vseh področjih politike – predstavitev s strani Komisije – predstavitev poročila predsedstva o uresničevanju vključevanja konkurenčnosti – izmenjava mnenj

UVOD

Evropski svet je na zasedanju marca 2014 izjavil, da EU potrebuje potrebuje močno in konkurenčno industrijsko bazo, tako z vidika proizvodnje kot naložb, ki bo ključno gonilo za gospodarsko rast in ustvarjanje delovnih mest.

Da bi dosegli ta cilj, je Evropski svet izpostavil potrebo po upoštevanju vprašanj v zvezi z industrijsko konkurenčnostjo na vseh področjih politik EU oziroma, z drugimi besedami, po **vključevanju konkurenčnosti**.¹

¹ Dok. EUCO 7/1/14 z dne 21. marca 2014.

Poziv Evropskega sveta je prevzela trojka italijanskega, latvijskega in luksemburškega predsedstva (druga polovica leta 2014–konec leta 2015), ki so ga opredelila za eno od najbolj prednostnih nalog njihovega skupnega delovnega programa.²

Luksemburško predsedstvo je na podlagi dela, opravljenega med italijanskim in latvijskim predsedovanjem, zadnjih šest mesecev izkoristilo za uveljavljanje nekaterih inovacij, s katerimi naj bi dodatno olajšali uresničevanje vključevanja konkurenčnosti v sestavi Sveta za konkurenčnost (v nadaljnjem besedilu: Svet za konkurenčnost).

Luksemburško predsedstvo se je osredotočilo zlasti na naslednja delovna sklopa:

- uvajanje **novih metod dela**, namenjenih olajšanju uresničevanja vključevanja in obenem izboljšanju delovanja Sveta za konkurenčnost, kot so uvedba „pregleda stanja na področju konkurenčnosti“, vzpostavitev „seznama predsedstva o vključevanju“, ki vključuje najpomembnejše trenutne in prihodnje predloge, ki bi lahko znatno vplivali na konkurenčnost, pa tudi organizacija skupnih sej delovnih skupin v okviru različnih strokovnih področij, da bi spodbudili celosten pristop h konkurenčnosti;
- poglobljeno analizo niza **vsebinskih vprašanj v zvezi s konkurenčnostjo EU** – kot so izboljšanje naložbenega okolja v EU, povečanje konkurenčnosti energetske intenzivnih industrij, boljše delovanje enotnega trga in splošna kakovost regulativnega okvira ter večje upoštevanje potreb MSP³ –, da bi lahko bolje opredelili morebitna ozka grla in prednostne naloge za ukrepanje.

Predsedstvo se je dela lotilo tako, da je **opredelilo evropsko dodano vrednost**, pri čemer se je osredotočilo na ukrepanje na ravni EU, ki lahko državljanom in podjetjem, zlasti MSP, prinese oprijemljive koristi.

² Dok. 11258/14.

³ Podroben pregled teh vprašanj je naveden v osrednjem delu poročila.

Na podlagi dela, opravljenega v zvezi s tem, je namen poročila v prilogi oceniti doseženi napredek in zagotoviti pregled dela, opravljenega med luksemburškim predsedovanjem.

V njem so izpostavljena tudi priporočila o tem, kako bi lahko v prihodnje dodatno izboljšali vključevanje konkurenčnosti, ki jih je mogoče povzeti takole:

- Ena najpomembnejših prednostnih nalog bi moralo biti nadaljnje spodbujanje **celostnega pristopa h konkurenčnosti** v okviru Sveta za konkurenčnost in med različnimi sestavami Sveta.
- Svet za konkurenčnost bi moral izkoriščati in dodatno izoblikovati **seznam predsedstva o vključevanju in pregled stanja na področju konkurenčnosti** kot orodji za spremljanje vključevanja konkurenčnosti in izboljšanja delovanja Sveta za konkurenčnost. Ti orodji naj bi Svetu pomagali pri izpolnjevanju njegovega mandata in pravočasnem odzivanju na pomembna vprašanja v zvezi z realnim gospodarstvom.
- **Vključevanje** bi bilo treba **uresničevati** tudi **na nacionalni ravni**, in sicer z ustreznimi prizadevanji za usklajevanje. Pri tem je lahko v pomoč seznam o vključevanju.
- Okrepiti bi bilo treba upravljanje obsežnih političnih procesov, povezanih s konkurenčnostjo, kot sta **enotni digitalni trg** in **strategija za enotni trg**, pri čemer mora Svet za konkurenčnost dejavno opravljati svojo vlogo.
- Komisija bi morala zagotoviti podrobnejše informacije glede **časovnega razporeda in vsebine posameznih ukrepov, ki jih načrtuje**, da bi okrepila vključevanje konkurenčnosti, tako glede horizontalnih ukrepov kot glede ukrepov za posamezne sektorje.
- Pri pripravi in nadaljnjih analizah vprašanj v zvezi z vključevanjem bi morala sodelovati **Delovna skupina na visoki ravni za konkurenčnost in rast**, ki bi morala tudi še naprej spremljati **izvajanje sklepov Sveta**.

Luksemburško predsedstvo prihodnja predsedstva in Komisijo poziva, naj izhajajo iz ugotovitev tega poročila in razmislijo o nadaljnjem ukrepanju na njihovi podlagi.

URESNIČEVANJE VKLJUČEVANJA KONKURENČNOSTI

TRENTNO STANJE IN OBETI

POROČILO PREDSEDSTVA

I. MANDAT SVETA ZA KONKURENČNOST

Sistematično upoštevanje konkurenčnosti v okviru Sveta ni nova zamisel. Ko je bil Svet za konkurenčnost leta 2002 ustanovljen, mu je bila namenjena vloga strateške opazovalne skupine za konkurenčnost.⁴

Evropski svet je Svetu za konkurenčnost nekaj mesecev po njegovi ustanovitvi, in sicer marca 2003, podelil širok mandat, v katerem je določil, da se je treba z njim pri sprejemanju odločitev v okviru Sveta konkretno posvetovati o predlogih, ki bodo verjetno znatno vplivali na konkurenčnost, pri čemer naj bi bile vse sestave Sveta odgovorne za to, da ocenijo, kakšen bo učinek njihovega področja dela.⁵

Evropski svet je ob isti priložnosti izjavil, da mora Svet za konkurenčnost aktivno udeležati horizontalno vlogo promotorja konkurenčnosti in rasti, ob tem pa redno preverjati horizontalne in sektorske zadeve.⁶

II. IZBOLJŠANJE DELOVANJA SVETA ZA KONKURENČNOST

Svet za konkurenčnost si je nenehno močno prizadeval izpolnjevati to vlogo, doseženo pa je bilo soglasje glede potrebe po razvoju novih delovnih metod za izboljšanje njegove učinkovitosti.

⁴ Z združitvijo nekdanjih sestav Sveta za „notranji trg“, „industrijo“ in „raziskave“.

⁵ Dok. 8410/03.

⁶ Glej prejšnjo opombo.

Septembra 2014, v času italijanskega predsedstva, je Svet za konkurenčnost sklenil „svoj mandat, tj. preučevanje vseh zadevnih predlogov, ki bistveno vplivajo na konkurenčnost, uresničevati bolj strukturirano in sistematično“ ter „na podlagi informacij, ki bi jih zagotovila Komisija, redno razpravljati o tem, ali se vprašanja industrijske konkurenčnosti dejansko vključujejo v druga politična področja [k čemur je Evropski svet pozval marca 2014]⁷“.⁸

Zatem so bili sprejeti naslednji konkretni ukrepi za izboljšanje operativnega delovanja Sveta za konkurenčnost.

i) Pregled stanja na področju konkurenčnosti

Luksemburško predsedstvo je ob odločni podpori držav članic in Komisije vzpostavilo novo delovno metodo za okrepitev strateške vloge Sveta za konkurenčnost, in sicer je uvedlo pregled stanja na področju konkurenčnosti (v nadaljnjem besedilu: pregled stanja).

Namen pregleda stanja je ministrom omogočiti, da opredelijo prednostne naloge ter se odzovejo na nujna vprašanja in razvoj dogodkov na vseh področjih, pomembnih za osnovno dejavnost Sveta za konkurenčnost, ki je realno gospodarstvo.

Pregled stanja se izvaja v obliki odprte razprave med ministri in Komisijo na začetku vsake seje Sveta za konkurenčnost. Kar zadeva izide in nadaljnje ukrepanje, naj bi v okviru tega pregleda ocenili trenutno stanje, opredelili prednostne naloge za nadaljnje delo – v Svetu in njegovih pripravljalnih telesih – ter prispevali h krepitvi usklajevanja o pomembnih vprašanjih na nacionalni ravni.

Pregled stanja poleg obravnavanja vsebinskih vprašanj pomeni tudi orodje za izboljšanje dinamike sej Sveta za konkurenčnost, tj. da bi seje postale bolj spontane in interaktivne.

Prvi pregled stanja je bil izveden na seji Sveta za konkurenčnost 1. oktobra 2015. Temeljlil je na dveh glavnih elementih:

⁷ Glej prejšnjo opombo.

⁸ Dok. 13338/14.

- a) predstavitvi s strani Komisije o ključnih kazalnikih v zvezi s konkurenčnostjo in povezovanjem trgov, kot je trgovinsko povezovanje za sektor blaga in storitev, ter najnovejših trendih na področju neposrednih tujih investicij in naložb. V okviru predstavitve je bilo izpostavljeno eno interesno področje: povezava med okoljsko politiko in boljšim pravnim urejanjem ter, splošneje gledano, potreba po zagotavljanju, da bo regulativni okvir predvidljiv, jasen in dosleden;
- b) seznamu predsedstva o vključevanju: neuradnem dokumentu predsedstva, v katerem je predstavljen okvir in neizčrpen seznam trenutnih in prihajajočih pobud EU, ki bi lahko znatno vplivale na konkurenčnost, vključno s pobudami v pristojnosti drugih sestav Sveta. Da bi lahko Svet za konkurenčnost bolje spremljal celovitost in dobro delovanje notranjega trga, so na tem seznamu posebej izpostavljene pobude s pravno podlago, ki zadeva notranji trg (člen 114 PDEU).

V okviru pregleda stanja je prišlo do vsebinske in odprte razprave o glavnih prednostnih nalogah na področju vključevanja konkurenčnosti, ki so jih opredelili ministri. Pregled stanja je v zvezi z vprašanjem regulativne učinkovitosti pomagal prikazati, da ni nujno neposredne povezave med ravno ambicioznosti zakonodaje in regulativnim bremenom, ki ga ta zakonodaja povzroča, tj. da si je mogoče prizadevati za visoko raven ambicioznosti, obenem pa ohraniti karseda nizko regulativno breme.

V zvezi z razpravami v okviru prihodnjih pregledov stanja so bili podani naslednji predlogi za izboljšanje, ki so bili naknadno tudi upoštevani:

- Večjo pozornost bi bilo treba nameniti mikroekonomski analizi, temelječi na najnovejših razpoložljivih podatkih, pa tudi primerjavi med konkurenčnostjo EU in konkurenčnostjo tretjih držav („mednarodna razsežnost“).
- Jasneje bi bilo treba razlikovati med razpravo o predstavitvi pregleda stanja s strani Komisije in o seznamu predsedstva o vključevanju.
- Slednjega ne bi bilo treba obravnavati v celoti. Namesto tega bi moralo predsedstvo izbrati eno ali dve vprašanji, ki bi jih poglobljeno preučili na posamezni seji Sveta.

- Seznam predsedstva o vključevanju je lahko koristno orodje za spremljanje najpomembnejših zadev v zvezi s konkurenčnostjo. Države članice ga lahko uporabijo tudi za namene notranjega usklajevanja v okviru svojih državnih uprav.
- V zvezi z vprašanji in kazalniki, ki se obravnavajo na posamezni seji Sveta, bi bilo treba razmisliti o bolj strukturiranem pristopu.

ii) Delovna skupina na visoki ravni za konkurenčnost in rast

Delovna skupina na visoki ravni za konkurenčnost in rast (v nadaljnjem besedilu: skupina na visoki ravni) je bila v času italijanskega predsedovanja uradno ustanovljena kot delovna skupina v pristojnosti Coreperja I.⁹

Mandat skupine na visoki ravni je zagotavljati podporo Svetu za konkurenčnost, tudi pri spremljanju in vključevanju konkurenčnosti.

Da bi spodbudili kontinuiteto delovanja, je bilo skupini na visoki ravni v času trojke italijanskega, latvijskega in luksemburškega predsedstva zagotovljeno stalno predsedstvo. Trojka je za predsednika skupine na visoki ravni skupaj imenovala latvijskega predstavnika v skupini, medtem ko sta Italija in Luksemburg imenovali po enega podpredsednika.¹⁰

V okviru skupine na visoki ravni so v času trojke predsedstev potekale poglobljene razprave o pomembnih vprašanjih s področja vključevanja, vključno z energetske unijo, unijo kapitalskih trgov in morebitno vzpostavitev nacionalnih „organov za konkurenčnost“.¹¹

Skupina na visoki ravni je v času latvijskega predsedstva začela analizo stanja glede izvajanja preteklih sklepov, ki jih je sprejel Svet za konkurenčnost, da bi sistematično ocenili, ali Svet, Komisija in države članice uresničujejo svoje zaveze.

⁹ Dok. 15006/14.

¹⁰ Poleg tega je bil italijanskemu podpredsedniku s strani trojke poverjen poseben mandat, in sicer oblikovanje predlogov v zvezi s strategijami, upravljanjem in operativnim delovanjem, da bi v celoti izkoristili potencial skupine na visoki ravni v korist evropske konkurenčnosti.

¹¹ Kot je bilo predlagano v „poročilu petih predsednikov“ o dokončnem oblikovanju ekonomske in monetarne unije.

Kar zadeva prihodnje izboljšave, je bilo predlagano, naj se okrepi sodelovanje skupine na visoki ravni pri pripravi in nadaljnjem spremljanju nezakonodajnih zadev na dnevnem redu Sveta, tudi glede vprašanj, opredeljenih v okviru pregleda stanja, ter naj se zagotovi dobro usklajevanje med skupino na visoki ravni in Delovno skupino za konkurenčnost in rast.

*iii) **Spodbujanje interdisciplinarnih pristopov,***

Predsedstvo je pri pospeševanju bolj celostnega pristopa h konkurenčnosti spodbujalo sodelovanje med različnimi delovnimi skupinami Sveta, ki se ukvarjajo z vprašanji, pomembnimi za konkurenčnost, tako v okviru Sveta za konkurenčnost kot med različnimi sestavami Sveta.

Organiziranih je bilo več skupnih sej med delovno skupino za boljše pravno urejanje in delovno skupino za industrijo ter med slednjo in delovno skupino za notranji trg.

Skupne seje so potekale tudi med delovno skupino za notranji trg in delovno skupino za telekomunikacije (o enotnem digitalnem trgu), svetovalci za okolje pa so bili povabljeni, naj se udeležijo seje Delovne skupine za industrijo na temo konkurenčnosti energetske intenzivnih industrij.

Delegacije so na splošno odločno podprle skupne seje ter jih ocenile za dinamično in učinkovito metodo za doseg skupnega dogovora v okviru različnih strokovnih področij.

Ugotovljeno je bilo tudi široko soglasje, da bi bilo treba prakso skupnih sej pod okriljem prihodnjih predsedstev še dodatno razširiti. Med razpravami so nekatere delegacije podprle zamisel o možnosti ustanovitve *ad hoc* delovnih skupin za obravnavo pomembnih vprašanj, ki zadevajo več sestav Sveta.

III. TEMATSKO DELO NA PODROČJU VKLJUČEVANJA KONKURENČNOSTI

Predsedstvo je organiziralo vrsto tematskih srečanj in razprav o pomembnih dejavnikih konkurenčnosti, da bi opredelili glavne izzive. To je bilo večinoma izvedeno ob prisotnosti deležnikov in zunanjih strokovnjakov, ki so bili povabljeni, naj prispevajo k razpravam.

V naslednjih točkah od a) do g) je naveden okvir in neizčrpen pregled tega dela ter glavnih sporočil in rezultatov, ki jih je opredelilo predsedstvo.

a. Splošni politični pristop k vključevanju konkurenčnosti

Komisarka Bienkowska je junija 2015 ministrom za konkurenčnost poslala dopis o delu, ki ga Komisija izvaja za spodbujanje konkurenčnosti industrije in njeno vključevanje v vse politike EU.

Vsebino pisma je preučila Delovna skupina za industrijo. Države članice so na splošno pozdravile celostni pristop, ki ga je opredelila Komisija in v katerem je izpostavljena potreba po intenzivnejšem upoštevanju vrednostnih verig in zavzetju širšega pogleda na industrijsko politiko, vključno s pomembnimi vidiki, kot so storitve, digitalizacija, boljše pravno urejanje in notranji trg.

Številne delegacije so izrazile zanimanje za podrobnejše informacije glede časovnega razporeda in vsebine posameznih ukrepov, ki jih načrtuje Komisija. Več delegacij je izpostavilo tudi potrebo po nadaljnjem vključevanju drugih politik EU, pomembnih za konkurenčnost EU, kot sta okoljska in podnebna politika. Poudarjen je bil tudi pomen nadaljnjega uresničevanja posameznih politik v nekaterih industrijskih sektorjih in vrednostnih verigah – kjer je to potrebno – kot dopolnila horizontalnim ukrepom. Nekatere delegacije so poudarile potrebo po sprejetju posebnih ukrepov za izboljšanje konkurenčnosti MSP.

Latvijsko predsedstvo se je pred tem osredotočilo na ukrepe, ki so potrebni za omogočanje digitalizacije industrije EU, in, splošneje, na pomen izdatnejšega upoštevanja digitalnega vidika v vseh politikah EU, glede česar bi bilo v letu 2016 potrebno dodatno nadaljnje ukrepanje.¹²

b. Izzivi na področju konkurenčnosti za energetsko intenzivne industrije

Konkurenčnost energetsko intenzivnih industrij je bila med glavnimi prednostnimi nalogami luksemburškega predsedstva. Preučena je bila ob upoštevanju pomembnih ukrepov politik, ki se trenutno izvajajo, zlasti energetske unije, predloga reforme sistema EU za trgovanje z emisijami (EU ETS) in vidikov trgovinske politike. Obravnavana je bila tudi podpora, ki jo Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI) zagotavlja za projekte v energetsko intenzivnih industrijah.

¹² Glej dok. 8993/15: „Sklepi Sveta o digitalizaciji evropske industrije“.

O resnih izzivih, s katerimi se sooča jeklarska industrija EU, se je razpravljalo na izredni seji Sveta za konkurenčnost 9. novembra 2015. Na seji je bilo dogovorjeno, da je treba sprejeti ukrepe za izboljšanje globalne konkurenčnosti evropskega jeklarskega sektorja. To bi moralo biti del celovitega pristopa, namenjenega vzpostavitvi konkurenčnih okvirnih pogojev za energetsko intenzivne industrije kot celoto, tudi v okviru predvidljivega in doslednega regulativnega okolja ter z ukrepi za spodbujanje inovacij. Med ukrepi, ki jih je treba sprejeti, so polna in pravočasna uporaba različnih instrumentov trgovinske politike EU, da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji na svetovni ravni, izkoriščanje možnosti, ki jih ponujata EFSI in obstoječi okvir EU za državno pomoč, ter zagotavljanje, da bo sistem EU ETS preprečil selitev virov CO₂.¹³ V okviru nadaljnjega ukrepanja je bilo sklenjeno, da se organizira posebna konferenca deležnikov na visoki ravni, na kateri bi s socialnimi partnerji pregledali sedanje razmere in preučili ukrepe politik.

O predlagani reformi sistema EU ETS se je razpravljalo tudi na neformalni ministrski razpravi ob robu seje Sveta za konkurenčnost 1. oktobra 2015.

Predsedstvo je na podlagi razprave povzelo naslednja ključna sporočila:

- zagotoviti je treba tesno usklajevanje te zadeve na nacionalni ravni in Svet za konkurenčnost obveščati o pogajanjih, ki potekajo;
- nujno je zagotoviti, da bo sistem EU ETS z zagotavljanjem pravne varnosti in predvidljivosti preprečil selitev virov CO₂ in spodbujal dolgoročne naložbe v EU;
- sistem EU ETS bi moral ustvariti ustrezne spodbude, s katerimi bi bodrili in nagradili najuspešnejše subjekte v vseh energetsko intenzivnih industrijah ter pospeševali naložbe v najbolj inovativne in okolju prijazne rešitve.

Poleg tega so bila med drugim izpostavljena naslednja poglobljena vprašanja, ki bi jim lahko namenili dodatno pozornost:

¹³ Sklepi predsedstva z izredne seje Sveta za konkurenčnost so na voljo na naslednji povezavi:
<http://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2015/11/09-compet-presidency-conclusions/>

- uvedba usklajenega mehanizma nadomestil za posredne stroške zmanjševanja emisij;
- ukrepi za zagotavljanje, da se bo tveganje selitve virov CO₂ upravljalo učinkovito in bolj ciljno usmerjeno, tako da bi do 100 % brezplačnih dodelitev namenili najučinkovitejšim obratom v najbolj izpostavljenih sektorjih, in sicer v skladu s sklepi Evropskega sveta iz oktobra 2014;
- določanje referenčnih vrednosti na podlagi najnovejših razpoložljivih podatkov o proizvodnji, pri čemer je treba upoštevati tudi upravno breme za podjetja;
- potreba po podpori nizkoogljičnim tehnologijam na podlagi načel preglednosti in odličnosti.

c. *Uporaba agende za boljše pravno urejanje za povečanje konkurenčnosti podjetij v EU, zlasti MSP*

Namen tega delovnega področja je bil s konkretnega in praktičnega vidika preučiti, kako bi lahko z orodji za boljše pravno urejanje in postopki na tem področju prispevali k temu, da bi zagotovili, da urejanje služi svojemu namenu in da kar najučinkoviteje daje predvidene rezultate, predvsem z vidika MSP in mikropodjetij.

V razpravah je bil upoštevan splošni kontekst agende za boljše pravno urejanje, pa tudi programa ustreznosti in uspešnosti predpisov (REFIT). Tako agenda kot program sta vključevala orodja za predhodno vrednotenje – ocene učinka – ter za naknadno vrednotenje, predvsem ocene kumulativnih stroškov in preverjanja ustreznosti.

Posebna pozornost je bila namenjena načinu, kako so v zakonodaji EU upoštevane potrebe MSP (načelo „najprej pomisli na male“). V zvezi s tem so bile obravnavane dosedanje izkušnje s posebnimi odstopanji ali preprostejšimi ureditvami za MSP ali mikropodjetja ter njihova ustreznost.

V razpravah je bilo mogoče izpostaviti predvsem naslednja vprašanja:

- ocena učinkov zakonodaje, tako predhodna kot naknadna, je na splošno zapletena, metodologije pa je treba običajno oblikovati in uporabiti za vsak primer posebej.
- Zanesljiva količinska opredelitev učinkov (v smislu potencialnih stroškov, koristi itd.) ni vedno mogoča. Vendar so lahko takšne ocene uporaben dokaz, ki ga je poleg drugih elementov treba upoštevati v postopku odločanja.

- Naknadna vrednotenja zakonodaje sicer dajejo dragocen vpogled v način delovanja pravnega urejanja na zadevnem področju, vendar je njihova izvedba na splošno zelo kompleksna in intenzivna z vidika stroškov in časa. Področja naknadnega vrednotenja bi bilo zato treba previdno izbrati in natančno opredeliti.
- Potrebno je sistematičnejše spremljanje rezultatov naknadnih vrednotenj, kot so ocene kumulativnih stroškov za jeklo ali aluminij. Izvedba dodatnih ocen kumulativnih stroškov je bila predlagana tudi za druge predelovalne sektorje in storitve.
- Omenjeno je bilo, da bi bilo treba pregled stanja programa REFIT razširiti tako, da bi uvedli bolj količinske ocene učinkov tega programa.
- Posebna odstopanja ali preprostejše ureditve za MSP ali mikropodjetja so lahko učinkoviti na nekaterih področjih, imajo pa lahko tudi nasprotni učinek, kadar MSP iščejo poslovno financiranje.
- Glavni namen naj bi ostala priprava jasne in enostavne zakonodaje, namenjene vsem podjetjem, tako malim kot velikim, zlasti glede na to, da je v gospodarstvu veliko več MSP in mikropodjetij (ki skupaj predstavljajo približno 98 % podjetij v EU).
- Obstajajo lahko velike razlike med različnimi vrstami podjetij, ki izpolnjujejo merila za MSP, vključno z mikropodjetji in zagonskimi podjetji, ki imajo lahko – odvisno od primera – zelo različne potrebe in pričakovanja glede pravnega urejanja.
- Poleg ocene stroškov in bremen se zdi pomembno, da se upoštevajo tudi dodana vrednost in koristi, ki jih lahko ima urejanje na ravni EU za podjetja, zlasti kar zadeva zagotavljanje pravne varnosti in odpravljanje bremen za podjetja, da se zagotovi usklajenost z 28 različnimi sklopi nacionalnih zakonodaj.

d. Poglobitev povezovanja enotnega trga

Nemoteno delovanje enotnega trga, tudi na spletu, je eden od glavnih dejavnikov konkurenčnosti v EU. Je tudi eden redkih dejavnikov konkurenčnosti, ki so v glavnem v rokah EU (za razliko od drugih področij, ki so bolj odvisna od svetovne ravni ali pa od politik na nacionalni ravni): EU lahko sama odloča o pravilih enotnega trga in njihovi ravni ambicioznosti.

Vendar ostaja enotni trg na številnih področjih razdrobljen in cilj, da se evropskim podjetjem in potrošnikom omogoči prodaja in nakup blaga in storitev kjer koli v EU na tako enostaven način kot na domačih trgih, še zdaleč ni dosežen. Vse prepogosto so še vedno soočeni z 28 t. i. „mini trgi“.

Poglobljanje enotnega trga, vključno z enotnim digitalnim trgom, z odpravo dejanskih **stroškov neukrepanja na ravni EU („Cost of Non-Europe“)**¹⁴, ki jih povzročajo preostale ovire, je prednostna naloga predsedstva.

Na neuradnem srečanju ministrov za konkurenčnost, ki so se 20. julija 2015 sestali v Luksemburgu, je bilo opozorjeno na koristi „dobrih“ predpisov na ravni EU, ki prispevajo k povezovanju trgov z odpravljanjem ovir, pa tudi na to, da so takšni predpisi potrebni. Dobri predpisi EU prinašajo oprijemljive koristi tako za podjetja kot za državljane in potrošnike.

Predsedstvo je na podlagi razprav na neuradni seji Sveta ugotovilo, da med državami članicami in podjetji obstaja veliko povpraševanje po učinkovitejši in bolj osredotočeni zakonodaji EU, pa tudi po uporabi tistih regulativnih orodij, s katerimi se spodbuja povezovanje trgov in zagotavlja pravna varnost, zlasti s kombiniranjem ciljno usmerjene harmonizacije in medsebojnega priznavanja v zakonodaji EU.

Predsedstvo je obravnavalo tudi naslednji obsežnejši pobudi Komisije za poglobitev enotnega trga: strategijo za „enotni digitalni trg“ in strategijo za „enotni trg“.

V zvezi z enotnim digitalnim trgom je bilo med latvijskim predsedovanjem vloženega veliko dela v določitev glavnih prednostnih nalog. Ker zakonodajni predlogi, ki so predvideni proti koncu leta 2015 in med letom 2016, še niso bili predloženi, se je luksemburško predsedstvo osredotočilo na spremljanje tekočega dela v okviru Komisije in poglobljeno analizo nekaterih pomembnih vprašanj v zvezi s prihodnjim regulativnim pristopom Komisije, zlasti kar zadeva spletne platforme in ekonomijo delitve. Delovna skupina za notranji trg in delovna skupina za telekomunikacije sta v ta namen imeli skupne seje.

¹⁴ Glej poročilo:
[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2014/563350/IPOL-EAVA_ET\(2014\)563350_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2014/563350/IPOL-EAVA_ET(2014)563350_EN.pdf)

Poleg tega je predsedstvo začelo z delom na področju strategije za enotni trg, in sicer je preučilo glavne politične prednostne naloge, ki jih je predlagala Komisija. Na skupni seji delovne skupine za notranji trg in delovne skupine za industrijo je bilo obravnavano poročilo o povezovanju notranjega trga in konkurenčnosti, v katerem so navedeni gospodarski dokazi v podporo strategiji.

Izpostavljena so bila zlasti naslednja vprašanja:

- Strategija za enotni trg in njeni cilji imajo široko podporo.
- Zagotoviti bi bilo treba ustrezno usklajevanje med navedeno strategijo in strategijo za enotni digitalni trg, da bi dosegli oprijemljive rezultate glede rasti in ustvarjanja delovnih mest.
- Konkretna pobude, ki naj bi se razvile iz strategije za enotni trg, pa tudi iz strategije za enotni digitalni trg, bi morale učinkovito prispevati k boljšemu delovanju enotnega trga z odpravljanjem ovir in zagotavljanjem pravne varnosti za izvajalce in potrošnike.
- Za zagotavljanje doslednosti in konvergence na področju rezultatov je pomembno spremljati napredek pri izvajanju obeh strategij, pa tudi razprave o posebnih pobudah, ki potekajo na politični ravni v Svetu.
- Delegacije odločno pozdravljajo, da sta bili prejšnji letni poročili o „konkurenčnosti EU“ in „povezovanju enotnega trga“ združeni v en sam dokument.
- V skupnem poročilu je na splošno zagotovljena dobra dokazna podlaga za ocenjevanje delovanja enotnega trga in opredelitev potreb politike.
- Glede na prihodnje izdaje poročila so potrebna nadaljnja prizadevanja za predstavitev skladnejšega analitičnega okvira z oblikovanjem boljšega povezovanja/povezave med različnimi elementi poročila, pa tudi z vključitvijo poglavij za posamezne države o uspešnosti držav članic.
- Veliko zanimanje obstaja tudi za dopolnjevanje obstoječega okvira z dodajanjem kvalitativnih in kvantitativnih kazalnikov, ki z vidika podjetij, zlasti z vidika MSP, odražajo konkurenčnost in povezovanje enotnega trga.
- Da bi bilo stanje povezovanja enotnega trga politično visoko prepoznavno, bi lahko dodatno preučili uvedbo glavnega kazalnika (ali omejenega števila takšnih kazalnikov).

e. Izboljšanje dostopa MSP do financiranja in spodbujanja naložb

Evropska MSP se nenehno srečujejo s težavami pri razvijanju in krepitvi svojih dejavnosti na enotnem trgu in na mednarodni ravni. Poleg regulativnih ovir, kot je prezapletena zakonodaja, postopkov na nacionalni ravni ter ovir za čezmejne dejavnosti¹⁵ je dostop do financiranja vztrajno med največjimi pomisleki, ki jih imajo podjetja. Zato je tudi stalno med najpomembnejšimi prednostnimi nalogami politik na ravni EU.

Kljub posebni pozornosti, ki se posveča temu vprašanju, se MSP še naprej srečavajo s težavami in posledično se nekatera zelo hitro razvijajoča se podjetja z najbolj problematičnimi zahtevami glede financiranja odločajo za premestitev dejavnosti v druge predele sveta (zlasti ZDA), da bi se okrepila.

Namen predsedstva je bil pridobiti pregled stanja na trgu, da bi ocenili, kaj lahko EU stori za boljši dostop do financiranja.

K temu je spadala preučitev vrste instrumentov financiranja EU, povezanih s konkurenčnostjo, vključno s programoma Obzorje 2020 in COSME¹⁶, evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi ter razpoložljivim financiranjem v okviru EFSI.¹⁷

Poleg tega je bil velik poudarek namenjen potrebi po večji razpoložljivosti alternativnih virov financiranja – vključno s kapitalskimi trgi, rizičnim kapitalom in množičnim financiranjem –, ki se pogosteje uporabljajo v drugih predelih sveta in bi morali imeti pomembnejšo vlogo pri zagotavljanju financiranja podjetjem, ki s težavo pridobivajo financiranje, predvsem MSP in zagonskim podjetjem. Pri tem bi morali imeti pomembno vlogo obstoječi instrumenti financiranja EU, kot je EFSI.

¹⁵ Obravnavano v razdelku c.

¹⁶ Program za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME) (2014–2020).

¹⁷ Obravnavani so bili tudi glavni rezultati programov v okviru prejšnjega obdobja financiranja (2007–2013).

Izpostavljena so bila zlasti naslednja vprašanja:

- V okviru finančnih instrumentov EU je razpoložljiva široka paleta možnosti financiranja, ki na splošno dajejo dobre rezultate. Vseeno bi bilo koristno, če bi izvedli nadaljnje analize v zvezi s tem, kako jih MSP uporabljajo, in v zvezi z učinkom, ki ga imajo nanje.
- Podjetja pogosto ne vedo za obstoječe možnosti, nacionalne uprave in agencije za promocijo pa imajo pogosto težave pri razširjanju ustreznih informacij predvidenim ciljnim skupinam. Razširjanje informacij malim in srednjim podjetjem je ključnega pomena.
- Finančno znanje in ozaveščenost bi bilo treba okrepiti z usposabljanjem in boljšo povezanostjo MSP, finančnih posrednikov in obstoječega strokovnega znanja.
- Ozaveščenost o osrednjem portalu EU na področju financiranja¹⁸ in njegova prijaznost do uporabnikov bi se lahko še okrepila z boljšo promocijo, z mobilizacijo posredniških organizacij, ki zastopajo MSP, itd.
- Odločno se podpira vzpostavitev ambicioznih ukrepov v okviru unije kapitalskih trgov, da bi spodbudili alternativne vire financiranja.
- Boljši dostop do tradicionalnih virov financiranja, predvsem do bančnih posojil, je še naprej velikega pomena kot del finančnega ekosistema, tudi za tradicionalna, manj inovativna MSP, za katera so alternativni viri financiranja na splošno nekoliko manj pomembni.
- Zagotoviti je treba, da so ukrepi na ravni EU, obstoječi programi in tržni pogoji v državah članicah med seboj dobro usklajeni.

f. Upoštevanje vrednostnih verig pri oblikovanju politik

Proizvodnja, trgovina in naložbe na mednarodni ravni so vedno bolj organizirane v okviru globalnih vrednostnih verig, v katerih so različne faze proizvodnega procesa locirane v različnih državah, v številnih primerih pa tudi na različnih celinah.

EU na področju regionalnega trgovinskega povezovanja prednjači drugim regijam. Enotni trg je evropskim podjetjem olajšal doseganje koristi od ekonomij obsega, poleg tega pa je zmanjšal stroške transakcij. Obenem pa je to podjetjem EU zagotovilo trdno podlago za preusmeritev v bolj kvalificirane dejavnosti z višjo dodano vrednostjo. To pomeni, da so podjetja EU že v dobrem položaju, da lahko sodelujejo v globalnih vrednostnih verigah in imajo koristi od rasti v okviru teh verig.

¹⁸ www.access2finance.eu

Cilj predsedstva je bil doseči boljše razumevanje delovanja vrednostnih verig in njihovega pomena za podjetja in oblikovalce politik – tudi glede na pismo o vključevanju konkurenčnosti, ki ga je komisarka Bienkowska poslala ministrom za konkurenčnost (glej zgoraj) in ki se nanaša na ukrepe za podporo vključevanju podjetij EU v vrednostne verige na evropski in svetovni ravni.

Izpostavljena so bila zlasti naslednja vprašanja:

- Pri tesnem povezovanju vrednostnih verig EU in mednarodnih vrednostnih verig gre za zapletena vprašanja, ki jih je treba pri oblikovanju politik na ravni EU ali na nacionalnih ravneh skrbno oceniti.
- MSP lahko na splošno veliko pridobijo, če neposredno ali posredno sodelujejo v globalnih vrednostnih verigah.
- Obstaja široko strinjanje s tem, da se morajo globalne vrednostne verige bolj upoštevati pri razvoju politik na ravni EU. Potrebna bi bila dodatna prizadevanja za boljše razumevanje globalnih vrednostnih verig in njihovega pomena za oblikovalce politik EU, vključno z razumevanjem učinkov različnih možnosti znotraj vrednostnih verig.
- Visoka raven povezovanja trga je bistvena za spodbujanje razvoja vrednostnih verig na regionalni ravni. Nadaljnje poglobljanje notranjega trga je močno orodje za spodbujanje privlačnosti EU in njenega deleža v globalnih vrednostnih verigah.
- Pri spodbujanju posebnih vrst dejavnosti ni mogoče sprejemati enotnih političnih rešitev za vse. Vrednostne verige in vprašanja politik je treba oceniti za vsak primer posebej.
- V vrednostni verigi obstajajo vseskozi možnosti za inovacije na načine, ki presegajo razvoj in raziskave ter vključujejo področja, kot so procesi, logistika in zagotavljanje storitev.
- EU lahko pomaga pri povezovanju strani z različnih področij, da bi opredelili sinergije med sektorji, tehnologijami in procesi, kar bi lahko omogočilo znaten ekonomski potencial.
- Da bi ponazorilo delovanje globalne vrednostne verige, je predsedstvo preučilo primer letalskega sektorja. Med prihodnjimi predsedovanji bi lahko izvedli še dodatne analize drugih sektorjev.

g. Prispevek strategij za povezovanje in strategij za pametno specializacijo

Komisarka Bienkowska je v pismu, ki ga je junija 2015 poslala ministrom za konkurenčnost (glej zgoraj), izpostavila grozde in strategije za pametno specializacijo kot pomembnejša orodja za spodbujanje industrijske konkurenčnosti, čezmejnega strateškega sodelovanja ter razvoja evropskih vrednostnih verig.

Politike grozdov se v številnih evropskih regijah uporabljajo kot vzvod za inovacije in posodabljanje industrije. S spodbujanjem inovacij, uporabo tehnologij in prelivanjem znanja so lahko ključna gonila strategij za pametno specializacijo v regionalnih in lokalnih ekosistemih. Lahko so tudi pomembni vzvodi za vključevanje MSP v inovacijske procese in vrednostne verige, ki presegajo regionalne in nacionalne meje.

Cilj predsedstva je bil, da oceni obstoječe politike EU na tem področju in preuči morebitne poti nadaljnjega ukrepanja. V razpravah so bila sprožena predvsem naslednja vprašanja:

- Države članice so pozitivno sprejele orodja, ki jih je vzpostavila Komisija za lažje sodelovanje med grozdi.
- Pomembne so čim večje sinergije med različnimi obstoječimi orodji in politikami.
- Zaradi velike raznolikosti obstoječih ukrepov bi bilo koristno pripraviti dosleden pregled obstoječih politik EU in pregled učinkovitosti teh politik (dosedanji rezultati, obstoječe vrzeli itd.).
- Strategije za povezovanje lahko zagotavljajo konkretne rezultate s spodbujanjem povezav med industrijo in storitvami, s podporo inovacijam in podjetništvu ter z vključevanjem MSP v vrednostne verige prek njihovih nacionalnih mej.

-
- Z njimi je mogoče spodbujati sodelovanje MSP v programih EU, kot je program Obzorje 2020.
- Strategije za povezovanje imajo lahko pomembno vlogo pri mobilizaciji zasebnih naložb v inovativne projekte, posodabljanje industrije itd.
- EU lahko s svojim posredovanjem zagotavlja znatno dodano vrednost pri spodbujanju razvoja in sodelovanja v medregionalnih vseevropskih projektih povezovanja in strategijah za pametno specializacijo.
- Podrobneje bi bilo treba preučiti potencial za povezovanje evropskih regij z bistveno različnimi ravni razvoja.

IV. ZAKLJUČEK IN PRIPOROČILA

Z vključevanjem konkurenčnosti se zagotavlja, da se vprašanja v zvezi z vključevanjem v skladu z mandatom Sveta za konkurenčnost upoštevajo pri oblikovanju politik EU, pa tudi pri usklajevanju politik na nacionalni ravni. Razumeti bi ga bilo treba kot dinamičen in neprekinjen proces.

Prizadevanja za vključevanje konkurenčnosti naj ne bi podvajala dela drugih sestav Sveta in se naj s tem delom ne bi prekrivala. Vključevanje naj tudi ne bi postavilo pod vprašaj izvajanja pomembnih in legitimnih ciljev javnega interesa.

Namesto tega naj bi bila dodana vrednost Sveta za konkurenčnost ta, da preuči najmanj obremenjujoče ter stroškovno in na splošno najučinkovitejše načine za doseganje ciljev Pogodbe v vseh politikah, ki bi lahko znatno vplivale na konkurenčnost – in sicer tako v okviru Sveta za konkurenčnost kot zunaj tega okvira –, ter da poveča doslednost politik, ki vplivajo na konkurenčnost. Vloga Sveta za konkurenčnost naj bi bila tudi, da na področju konkurenčnosti sporoči pomisleke, povezane s posebnimi politikami ali razvojem dogodkov v realnem gospodarstvu.

Pri tem bi bilo treba posebno pozornost nameniti zagotavljanju celovitosti enotnega trga ter dejavno prispevati k dokončni vzpostavitvi tega trga. V vsakem primeru bi morali vsi predlogi, temelječi na pravni podlagi, ki zadeva enotni trg (člen 114 PDEU), učinkovito prispevati k boljšemu delovanju enotnega trga.

Trojka italijanskega, latvijskega in luksemburškega predsedstva je ob odločni podpori držav članic in Komisije sprejela celo vrsto ukrepov, s katerimi želi izboljšati delovne metode Sveta za konkurenčnost ter prispevati k vključevanju konkurenčnosti.

Za spremembe delovnih metod je potreben čas. Jasno je, da jih je treba preveriti in postopno izboljšati, da lahko na dosleden način dajejo boljše in konkretne rezultate. Srednje- in dolgoročno naj bi izboljšana struktura upravljanja, ki temelji na delovnih metodah iz tega poročila, prispevala k povečanju vpliva Sveta za konkurenčnost s tem, da bi se zagotavljali bolj vsebinski prispevki k vprašanjem, ki so pomembna za konkurenčnost EU.

Luksemburško predsedstvo želi na podlagi izkušenj in glavnih rezultatov navedenega dela predložiti naslednja priporočila.

Priporočila predsedstva za vključevanje konkurenčnosti

- **Seznam predsedstva o vključevanju** ima potencial, da postane „odbor za spremljanje“ najpomembnejših zadev v zvezi s konkurenčnostjo. Moral bi se posodablјati in biti informativni dokument za politični proces, vključno s prizadevanji za usklajevanje na nacionalni ravni. V prihodnje bi lahko na seznam vključili podrobnejše informacije, da bi postal bolj operativen, kot so informacije o trenutnem stanju glede različnih zadev in pobud, ki so na seznamu, vprašanje, ali in kako so bile opravljene ocene učinka (zlasti v zvezi s konkurenčnostjo), itd.
- **Pregled stanja na področju konkurenčnosti** je pokazal svoj potencial kot orodje za spremljanje vključevanja konkurenčnosti, pa tudi za boljše delovanje Sveta za konkurenčnost. Pregled stanja bi bilo treba ohraniti kot prvo točko dnevnega reda na vsaki seji Sveta za konkurenčnost. Postopno bi ga bilo treba izboljševati na podlagi izkušenj, vključno s tem, da bi bila vsaka razprava jasneje usmerjena ter da bi zagotovili sistematično nadaljnje ukrepanje. Kar zadeva vsebino, bi moral biti pregled stanja vsakokrat tesno povezan z vprašanji, ki so na dnevnem redu zadevne seje Sveta za konkurenčnost.
- **Delovna skupina na visoki ravni za konkurenčnost in rast** ima lahko pomembno vlogo pri vključevanju konkurenčnosti. Prihodnja predsedstva bi lahko razmislila o izvedbi nadaljnjih poglobljenih analiz vprašanj s področja vključevanja v okviru delovne skupine na visoki ravni, ki bi jih nato lahko vključili v razprave v Svetu, ki jih pripravlja Coreper. Skupina na visoki ravni bi lahko bila vključena tudi v nadaljnje ukrepanje na podlagi pregleda stanja.
- Na splošno je ključnega pomena, da se v okviru Sveta za konkurenčnost in med različnimi sestavami Sveta še naprej spodbuja **celosten pristop h konkurenčnosti**. Praksa združevanja različnih stališč o ključnih temah z organizacijo skupnih sestankov različnih delovnih skupin je lahko učinkovit način za doseganje skupnega razumevanja različnih strokovnih področij.
- Prav tako je treba okrepiti upravljanje velikih političnih procesov, povezanih s konkurenčnostjo, kot sta **enotni digitalni trg** in **strategija za enotni trg**. Svet za konkurenčnost bi moral dejavno prevzeti svojo vlogo in se redno seznanjati z napredkom, doseženim na teh področjih dela.
- Obstaja veliko povpraševanje po podrobnejših informacijah glede **časnega razporeda in vsebine posameznih ukrepov, ki jih načrtuje Komisija**, da bi poglobili vključevanje konkurenčnosti, tudi glede **digitalizacije industrije EU**.
- Komisija bi morala, če bi bilo to potrebno, razmisliti o nadaljnjem izvajanju ali razvoju **posebnih politik in akcijskih načrtov** v nekaterih sektorjih in vrednostnih verigah, s katerimi bi se dopolnjevali horizontalni ukrepi.
- Svet bi moral prav tako še naprej redno spremljati **izvajanje sklepov Sveta**. Med latvijskim predsedovanjem je bil opravljen obširen pregled stanja, ki bi se lahko ponovil leta 2016.

Luksemburško predsedstvo poziva prihodnja predsedstva in Komisijo, naj izhajajo iz ugotovitev tega poročila in preučijo nadaljnje ukrepanje na njihovi podlagi.